

**Watertoets
Sand-Ambachtstraat
te 's-Gravenzande**

**Opdrachtgever:
Boele & van Eesteren
te Rijswijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Watertoets
Sand-Ambachtstraat
te 's-Gravenzande**

**Opdrachtgever:
Boele & van Eesteren
te Rijswijk**

Datum: 20 december 2016
Rapportnr: 215127/Aqua-Terra Nova 302c WT/AW
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Titel : **Watertoets Sand-Ambachtstraat te 's-Gravenzande**

Opdrachtgever : **Boele & van Eesteren**
Contactpersoon : dhr. T. van der Meer

Projectteam

Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Contactpersoon/auteur : dhr. ing. A.P. Wubben
Kwaliteitsborging : mw. ing. J. Marchal

Projectnummer : **215127**

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
20 december 2016	Definitief, opmerkingen verwerkt		
11 maart 2016	Definitieve rapportage		
21 januari 2016	Eind conceptrapportage		

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding watertoets	1
1.2	Watertoets	1
1.3	Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast	1
1.4	Waterplan	1
1.5	Procedure.....	1
1.6	Leeswijzer	2
2	HUIDIGE SITUATIE.....	3
2.1	Algemeen.....	3
2.2	Veiligheid en waterkeringen.....	3
2.3	Waterkwantiteit	4
2.4	Watersysteemkwaliteit en ecologie	4
2.5	Onderhoud en bagger	4
2.6	Afvalwater en riolering.....	4
3	TOEKOMSTIGE SITUATIE	6
3.1	Algemeen.....	6
3.2	Veiligheid en waterkeringen.....	7
3.3	Waterkwantiteit	7
3.4	Waterkwaliteit en ecologie.....	9
3.5	Onderhoud en bagger	9
3.6	Afvalwater en riolering	9
3.7	Procedure.....	10
4	LITERATUUR.....	11
BIJLAGE 1	FASEN WATERTOETS	12
BIJLAGE 2	PLANGEBIED HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE	13
BIJLAGE 3	LEGGERKAART DELFLAND	15
BIJLAGE 4	NORMEN BERGINGS- EN AFVOERCAPACITEIT	16
BIJLAGE 5	INFORMEEL ADVIES HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND	10

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding watertoets

Boele & van Eesteren beoogt op het terrein aan de Sand Ambacht te 's-Gravenzande woningbouw te realiseren. Het plangebied betreft de voormalige locatie van Multimate en een aantal woningen. Het huidige pand en de woningen zullen ten behoeve van het project worden gesloopt. Het terrein bevindt zich in het centrum van 's-Gravenzande en is 5.100 m². Het plan bestaat uit een appartementencomplex met 3 bouwdelen met hoogtes variërend van 3 tot 6 bouwlagen. De locatie is omsloten door de Van der Horstweg en de Sand-Ambachtstraat. Het perceel Multimate is gelegen in het bestemmingsplan 'Centrum 's-Gravenzande' en heeft de bestemming 'Bedrijf'. Het plan is in strijd met het bestemmingsplan "Centrum 's-Gravenzande", omdat het oprichten van de ca. 76 woningen in strijd is met de bestemming "Bedrijf". Doordat de locatie valt binnen de woonservice zone van het centrum 's-Gravenzande is reeds in het bestemmingsplan een "wro-zone wijzigingsgebied-1" opgenomen. Deze geeft echter onvoldoende onderbouwing voor de huidige plannen zodat er wordt gekozen voor een projectbestemmingsplan." Gemeente Westland staat positief tegenover het initiatief mits wordt voldaan aan een aantal aandachtspunten, zoals het opstellen van een waterstudie/watertoets. Aqua-Terra Nova BV is verzocht de Waterstudie op te stellen ten behoeve van de watertoets- procedure.

1.2 Watertoets

Bij ruimtelijke (her)ontwikkelingen is het van belang om de waterhuishouding van het begin af aan mee te nemen in de planvorming. Om dat te waarborgen is een verplichte watertoets in het leven geroepen. Het doel van de watertoets is een goede en evenwichtige afstemming tussen waterbeheer (kwantiteit en kwaliteit) en ruimtelijke plannen te bewerkstelligen en dient invulling te geven aan het thema water in de ruimtelijke paragraaf. In de watertoets komen verschillende waterthema's aan de orde, zoals waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkeringen, afvalwaterketen en beheer & onderhoud van nieuw oppervlaktewater. Wanneer knelpunten in de projectvoorbereiding worden gesignaleerd moeten er alternatieve en/of compenserende maatregelen worden genomen in de planontwikkeling en uitvoering. De waterstudie is opgesteld volgens de "Handreiking Watertoets" en de Beleidsnota "Beperken en voorkomen wateroverlast" (2016) van het Hoogheemraadschap van Delfland (www.hhdelfland.nl/watertoets).

1.3 Beleidsnota Beperken en voorkomen wateroverlast

Deze laatstgenoemde nota van het Hoogheemraadschap van Delfland bevat het beleid op hoofdlijnen voor het op orde brengen en houden van het watersysteem ten aanzien van wateroverlast. Hiervoor is een effectgerichte, gebiedsgerichte en marktgerichte aanpak uitgewerkt. De nieuwe aanpak houdt in dat Delfland in nauwe samenwerking met de partners in het gebied op zoek gaat naar doelmatige oplossingen om wateroverlast te beperken en te voorkomen. De nieuwe aanpak is ook gericht op samenwerking en op oplossingen in "de weg van het water" (vasthouden, bergen en afvoeren) die bijdragen aan een beter functionerend watersysteem.

Met het vaststellen van de beleidsnota beperken en voorkomen wateroverlast komen de Nota Normering Wateroverlast (2005) en het Kaderdocument Vasthouden en Bergen (2008) te vervallen. Deze documenten zijn bij inwerkingtreding van de Beleidsnota ingetrokken. In de huidige Handreiking Watertoets voor gemeenten zijn al beoordelingscriteria, richtlijnen en aandachtspunten opgenomen. Als gevolg van deze beleidsnota zijn deze enigszins aangepast. De handreiking Watertoets is een dynamisch document die te allen tijde aangepast kan worden.

1.4 Waterplan

Begin januari 2015 is het Programma 2015-2018 Waterplan Westland vastgesteld. Dit programma is het resultaat van enkele verkenningen en uitwerkingsprogramma's sinds in 2008 het gezamenlijke waterplan "Westlands Water, Nu en Later" is opgesteld waarop de besluitvorming omtrent de uitvoering enige tijd is aangehouden. Een grote verandering ten opzichte van eerder beleid is dat het alleen voldoen aan de vaste waterbergingsnormen voor specifieke functies is losgelaten en dat nu maatwerkoplossingen en bijdragen van projecten ten gunste van het watersysteem worden gevraagd (zie bijlage 3). De gemeenten worden geacht te werken volgens de nieuwe Beleidsnota van het hoogheemraadschap van juli 2014.

1.5 Procedure

Volgens de procedure van de watertoets dient een concept rapportage aan het Hoogheemraadschap van Delfland te worden voorgelegd, welke hierop een informeel advies geeft

waarop de rapportage mogelijk wordt aangepast. De concept rapportage kan op basis van het informeel advies definitief opgesteld worden.

De concept waterstudie is op 22 januari 2016 middels het watertoetsportaal aan het Hoogheemraadschap van Delfland voorgelegd. Op 7 maart 2016 is door het Hoogheemraadschap een reactie opgesteld, welke met name tekstuele zaken betroffen welke in deze rapportage is verwerkt (zie bijlage 5). Daarnaast zijn enkele opmerkingen verwerkt vanuit het Hoogheemraadschap welke op 18 oktober 2016 aan de gemeente Westland zijn doorgegeven (bijlage 5).

1.6 Leeswijzer

De rapportage is opgesteld op basis van een beschrijving van de huidige situatie van het plangebied in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 wordt de nieuwe situatie weergegeven en worden de aspecten ten aanzien van het beleid en wensen vanuit het waterbeheer beleid vertaald naar het uiteindelijke inrichtingsplan.

2 HUIDIGE SITUATIE

2.1 Algemeen

Het plangebied is gelegen tussen de Sand-Ambachtstraat, Dresdenweg en de Van der Horstweg te 's-Gravenzande, gemeente Westland in de provincie Zuid-Holland. De locatie is kadastraal bekend in gemeente Westland, 's-Gravenzande onder sectie L, geheel of gedeeltelijk de perceelnummers 5871, 6486, 5349, 4886, 2539. Zie figuur 1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het plangebied. Het plangebied ligt in de bebouwde kern van 's-Gravenzande.

Figuur 1. Ligging plangebied (zie bijlage 2 voor een uitvergroting van het plangebied)

Het oppervlak van de totale kavel (plangebied) bedraagt 5.100 m² en is bijna volledig verhard (zie figuur 2). Het perceel is de afgelopen 50 jaar bebouwd geweest met woningen, detailhandel en (glastuinbouw)bedrijven (zie afbeelding 1 en 2).

Afbeelding 1 en 2. Weergave bestaande bebouwing vanaf de Dresdenweg (afbeelding links) en vanaf de Sand-Ambachtstraat (afbeelding rechts).

Het plangebied is gelegen binnen het Peilbesluit Waalblok & Heen en Geestvaart Noord. Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig (zie bijlage 3).

2.2 Veiligheid en waterkeringen

Het Hoogheemraadschap van Delfland is verantwoordelijk voor de veiligheid van haar beheergebied. Het bouwen en opslaan op waterkeringen mag niet zonder meer en hierop is de Delflands Algemene Keur van toepassing. Het maken van werken (waaronder bouwen) in de keurzone heeft strengere eisen dan het maken van werken in de beschermingszone van de waterkering. Met deze Keurbepalingen wil Delfland voorkomen dat de stabiliteit of het functioneren van de waterkering wordt beïnvloed. Tevens moet de waterkering in de toekomst, indien nodig, opgehoogd of verbreed kunnen worden. In veenkaden is het geheel niet toegestaan om in de kernzone van de waterkeringen werken te maken.

In bijlage 3 is de leggerkaart wateren en waterkeringen van het gebied opgenomen. Het plangebied blijkt niet gelegen in de kern- en beschermingszone van een waterkering.

2.3 Waterkwantiteit

Op nationaal niveau (Nationaal Bestuursakkoord Water 2011) zijn afspraken gemaakt over het voorkomen van wateroverlast. Het doel van het Bestuursakkoord is om de kwaliteit van het beheer te vergroten tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. De normen van de provinciale waterverordening (2009) geven aan waar de regionale wateren, met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit, op ingericht moet zijn (zie bijlage 4). Provincie en waterschappen hebben vervolgens samenwerkingsafspraken gemaakt over de realisatie van de doelen in de waterverordening en leggen die vast in de Wateragenda 2012 - 2015.

Figuur 2. Situatie plangebied

In de uitgangssituatie is het terrein bijna 100% verhard; 327 m² van de totale 5.100 m² is onverhard (zie figuur 2 en bijlage 2). Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop het regionale watersysteem moet zijn ingericht geldt, voor dit gebied (binnen de bebouwde kom) een norm van 1/100 jaar voor wateroverlast. De projectlocatie is gelegen in het Peilbesluit Waalblok & Heen en Geestvaart Noord waar wel het standstill-principe maar geen achterstallige wateropgave voor geldt. Op het plangebied zelf is geen oppervlaktewater aanwezig.

De maaiveld hoogte bedraagt momenteel ca. +2,1 m NAP volgens hoogtekaart.nl (zie figuur 7). Zover bekend zijn er geen problemen bekend met betrekking tot de grondwaterstand in het plangebied. Het grondwaterpeil zit naar verwachting op minimaal 0,8 m onder maaiveld.

2.4 Watersysteemkwaliteit en ecologie

Het plangebied heeft vanwege het ontbreken van oppervlaktewater geen directe invloed op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Het water bevat teveel metalen, nutriënten en bestrijdingsmiddelen. In 2013 treed een stagnatie in de vermindering van de nutriënten in het oppervlaktewater op (bron: Samen op weg naar schoon water; waterkwaliteitsrapportage 2013, Hoogheemraadschap van Delfland, mei 2014). Dit geldt ook voor de bestrijdingsmiddelen.

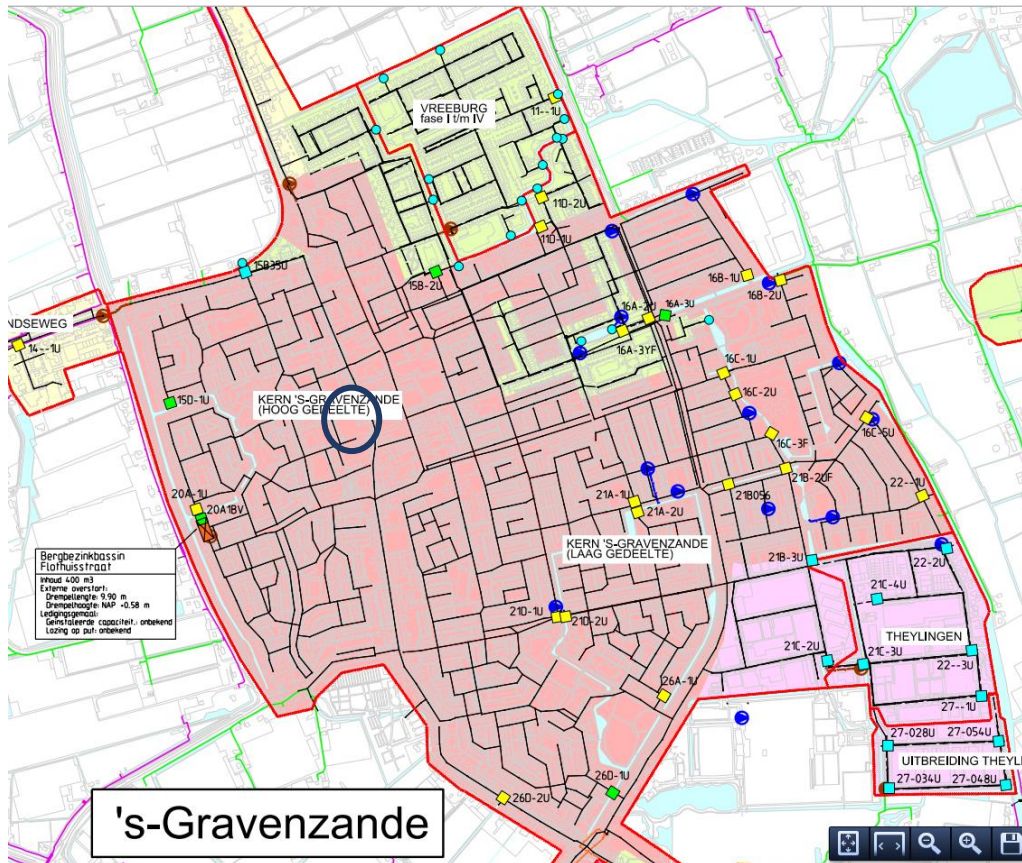
2.5 Onderhoud en bagger

In het gebied bevindt zich geen oppervlaktewater zodat er geen onderhoudsplicht van toepassing is.

2.6 Afvalwater en riolering

Het plangebied is aangesloten op een verbeterd gemengd stelsel (zie figuur 4; roze vlak met licht blauwe cirkel). Er wordt behalve hemelwater van de daken en het water van het wegdek geen water geloosd. Het rioleringsstelsel lost op AWZI Nieuwe Waterweg.

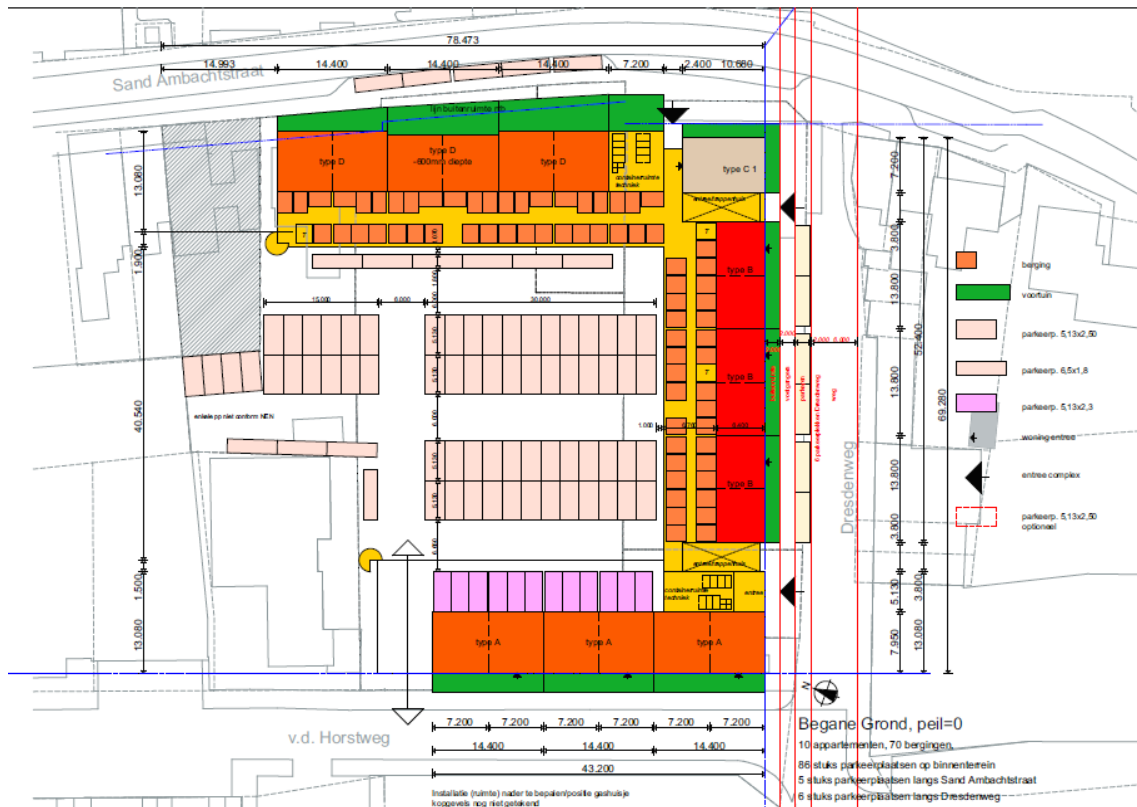

Figuur 3. Huidige situatie riolering plangebied Bron: Verbreed gem. rioleringsplan Westland 2011 -2015

3 TOEKOMSTIGE SITUATIE

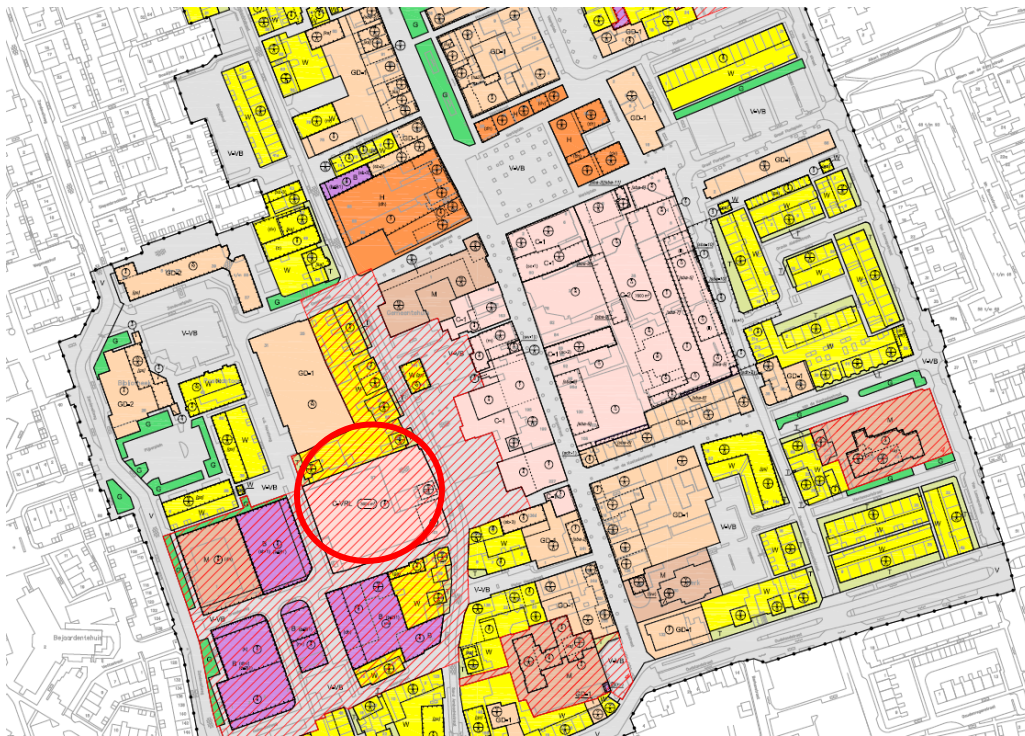
3.1 Algemeen

Op het terrein aan de Sand-Ambacht te 's-Gravenzande wordt op 5.100 m² ca. 76 woningen gerealiseerd. Het huidige pand en de woningen zullen ten behoeve van het project worden gesloopt. Het terrein bevindt zich in het centrum van 's-Gravenzande en is. Het plan bestaat uit een appartementencomplex met 3 bouwdelen met hoogtes variërend van 3 tot 6 bouwlagen. De locatie is omsloten door de Van der Horstweg en de Sand-Ambachtstraat. In figuur 5 en bijlage 2 is dit op een tekening weergegeven. In het totale plan van 5.100 m² wordt ca. 325 m² aan groen/onverhard aangelegd.

Figuur 4. Plattegrond nieuwbouw plangebied

Het perceel Multimate is gelegen in het bestemmingsplan 'Centrum 's-Gravenzande' en heeft de bestemming 'Bedrijf'. Het plan is in strijd met het bestemmingsplan "Centrum 's-Gravenzande", omdat het oprichten van de ca. 76 woningen in strijd is met de bestemming "Bedrijf". Doordat de locatie valt binnen de woonservice zone van het centrum 's-Gravenzande is reeds in het bestemmingsplan een "wro-zone wijzigingsgebied-1" opgenomen. Deze geeft echter onvoldoende onderbouwing voor de huidige plannen zodat er wordt gekozen voor een projectbestemmingsplan."

Figuur 5. Uitsnede bestemmingsplan Centrum 's-Gravenzande met plangebied Bron: ruimtelijke plannen.nl

In het Waterplan van de gemeente Westland (2008) en het programma 2012-2015 van december 2011 is voor het plangebied geen wateropgave neergelegd. Het nieuwe beleid van het hoogheemraadschap "Beperken en voorkomen wateroverlast" is van toepassing (zie par. 3.3).

3.2 Veiligheid en waterkeringen

In de nieuwe situatie zal er ook geen oppervlaktewater aanwezig zijn of worden aangelegd.

In bijlage 3 is de leggerkaart wateren en waterkeringen van het gebied opgenomen. Op de kaart is geen beschermingszone voor dit perceel opgenomen. Nadere criteria ten aanzien van veiligheid en waterkeringen zijn niet aan de orde.

3.3 Waterkwantiteit

Het plan dient te voldoen aan de provinciale normen voor bergings- en afvoercapaciteit. De planlocatie is gelegen in het Peilbesluit Waalblok & Heen en Geestvaart Noord. Het vastgestelde waterpeil is ca. 0,25 m NAP. Hierbij geldt een maximale peilstijging van 0,40 m. Bij nieuwe functies (zie bijlage 2, nieuwe planverbeelding) dient het beschermingsniveau hier op te worden afgestemd. De nieuwe en de bestaande functie hebben hetzelfde beschermingsniveau. In het bestemmingsplan Kern Honselersdijk (vastgesteld 20 maart 2012) zijn voor het gebied binnen dit plan geen aanvullende maatregelen ten aanzien van de waterkwantiteit voorzien.

Het maaiveld zal op minimaal + 2,1 m NAP blijven. De hoogtekaart van het gebied is in figuur 6 weergegeven. Het grondwaterpeil zit op min. 0,8 m onder maaiveld en hierop kan, indien gewenst, geïnfiltreerd worden.

Conform de Handreiking Watertoets en de beleidsnota van Delfland (<https://www.hhdelfland.nl/>) mag de waterhuishoudkundige situatie niet verslechteren als gevolg van de ontwikkeling, het zgn. stand-still beginsel. Voor dit project is toetsing aan de bergings- en afvoernormen het belangrijkste uitgangspunt. Bij planologische omzetting geldt de maximale inspanning voor de norm van de waterberging (zie bijlage 4) met toepassing van een effectgerichte, gebiedsgerichte en marktgerichte aanpak. Het stand-still beginsel betekent dat de kans op wateroverlast niet mag toenemen als gevolg van een ontwikkeling. Ontwikkelingen waarbij het verhard oppervlak toeneemt, of de vasthoudcapaciteit van een gebied op andere manieren wordt verkleind, zorgen voor een snellere afstroming van hemelwater naar het oppervlaktewater. Dit kan leiden tot wateroverlast. Versnelde afvoer door meer verharding voldoet daarmee niet aan het stand-still beginsel, tenzij ter compensatie extra waterberging wordt gerealiseerd.

Figuur 6: Uitsnede hoogtekaart plangebied

Bron: ahn.geodan.nl

Delfland heeft de Watersleutel ontwikkeld, een rekentool waarbij op basis van een aantal relevante kenmerken van de ontwikkeling en het watersysteem wordt bepaald hoeveel waterberging moet worden gerealiseerd. Om te bepalen hoeveel waterberging nodig is om de ontwikkeling hydrologisch neutraal te kunnen uitvoeren, kan ook een modelstudie worden uitgevoerd. Voor veel ontwikkelingen, waaronder het plangebied aan de Sand-Ambachtstraat te 's-Gravenzande, kan worden volstaan met deze methode om inzicht te krijgen in de benodigde watercompensatie. Alvorens wordt de hoeveelheid verhard oppervlak in de huidige en toekomstige situatie inzichtelijk gemaakt.

Balans verhard oppervlakte

In de bestaande situatie is het plangebied grotendeels verhard. Op drie plekken zijn kleine onverharde stukken aanwezig. In de nieuwe situatie worden nieuwbouwwoningen gerealiseerd. Daarbij zijn stroken onverhard terrein beschikbaar in de vorm van voortuinen. Doordat het plangebied ook in de nieuwe situatie grotendeels is verhard, wordt bij de balans het onverhard terrein in de oude en de nieuwe situatie weergegeven.

Het onverhard oppervlakte in de huidige situatie bedraagt 327 m². In de toekomstige situatie zal 465 m² onverhard blijven. Dit is vergeleken met het huidige oppervlakte onverhard een kleine afname van 138 m². Echter doordat het groen grotendeels bestaat uit voortuinen is verstandig rekening te houden met verharding van deze tuinen waardoor infiltratie mogelijkheid van water wordt beperkt. In bijlage 2 wordt in de figuur van het plangebied de locaties aangegeven waar het huidige onverharde terrein is gelegen en het onverharde terrein in de toekomstige situatie.

Onverhard huidige situatie:

Groenstroken 327 m²

Onverhard toekomstige situatie:

Groen en tuin 465 m²

Conclusie: Er is een afname van circa 138 m² verhard oppervlakte in de nieuwe situatie.

Bovenstaande gegevens zijn gebruikt bij het invullen van de watersleutel, weergegeven in bijlage 5. Weergegeven zijn de uitgangspunten voor de berekening van de watercompensatie van het project:

- De huidige en toekomstige verharding van zowel terrein verharding als bebouwing;
- huidige en toekomstig maaiveldhoogte;
- maatgevend peil en gemiddelde drooglegging;
- toelaatbare peilstijging.

Hierbij is alleen gekeken naar de bestemmingswijziging van de betreffende percelen. Voor het project betekent dit dat er hydrologisch positief wordt gewerkt. Op basis van de Watersleutel behoeft er geen extra waterberging of wateroppervlak te worden gerealiseerd.

Ten aanzien van het stand-still beginsel wordt met name naar 3 onderdelen gekeken:

- Kans op wateroverlast mag niet toenemen; dit zal in de nieuwe situatie niet gebeuren aangezien het percentage verhard niet toeneemt;
- structuur van het watersysteem mag niet verslechteren; dit zal in de nieuwe situatie niet gebeuren aangezien er geen aanpassingen aan de structuur plaatsvinden of die invloed op de structuur hebben;
- beheerbaarheid van het watersysteem mag niet achteruit gaan; er worden geen activiteiten uitgevoerd die hier betrekking op hebben.

Het realiseren van de woningen in het plangebied aan de Sand-Ambachtstraat te 's-Gravenzande voldoet aan de trits 'vasthouden, bergen en afvoeren'. Extra onverhard terrein of een extra waterberging is niet noodzakelijk maar wordt wel sterk aanbevolen.

Zorgplicht

De initiatiefnemer dient maatregelen of voorzieningen te treffen om te voldoen aan de zorgplicht. Waar mogelijk zal de aanleg van groen en verharding in waterdoorlatende vorm worden gerealiseerd. Deze activiteiten maken deel uit van het nader vorm geven van het nieuwe beleid van Delfland en de gemeente zal hieraan meewerken.

Aanbeveling

Mogelijk worden tuinen deels verhard wat infiltratie van water in de bodem beperkt. Op basis daarvan wordt sterk aanbevolen om onverhard terrein, extra waterberging of wateroppervlak te bewerkstelligen. Het plan biedt de mogelijkheid om het verblijfsgebied zo infiltrerend mogelijk aan te leggen. Er zijn diverse vormen van waterdoorlatende verharding welke bij de verdere realisatie van het plan kunnen worden uitgewerkt. Aanbevolen wordt om hiervoor middels een overeenkomst een inspanningsverplichting voor de ontwikkelaar op te nemen. Hiermee wordt bij de uitvoering van het plan meer groen en onverhard toegepast zodat er meer water kan worden geborgen dan in de uitgangssituatie.

Daarnaast kan worden gekeken of het mogelijk is extra groen te creëren ter hoogte van de parkeerplaatsen. Mogelijk kunnen de parkeerplaatsen worden gerealiseerd van waterdoorlatend materiaal of kan onder de parkeerplaatsen een waterberging worden gecreëerd.

3.4 Waterkwaliteit en ecologie

Het plangebied heeft ook in de nieuwe situatie, vanwege het ontbreken van oppervlaktewater, geen directe invloed op de kwaliteit van het oppervlaktewater. De aquatisch-ecologische toestand van het oppervlaktewater blijft voor een belangrijk deel afhankelijk van de vermindering van verontreiniging van gebieden elders, zoals uitwaterende polders, overstorten van riolering, diffuse bronnen en stedelijk gebied.

Het afstromend hemelwater vanaf het plangebied kan een gering positief effect op de waterkwaliteit hebben, indien het hemelwater wordt afgevoerd middels een gescheiden rioolstelsel. Door de infiltratie van hemelwater in de bodem kan door de bodempassage eveneens een kwaliteitsverbetering plaatsvinden van het grondwater.

3.5 Onderhoud en bagger

In het gebied bevindt zich geen oppervlaktewater en dit wordt er ook niet gerealiseerd.

3.6 Afvalwater en riolering

Er wordt, behalve hemelwater van de daken en het water van het wegdek, geen water geloosd.

Een deel van het parkeren in het plangebied is overdekt en vanuit deze vakken zal geen verontreinigd water worden geloosd (zie figuur 4). Het rioleringsstelsel loost op AWZI Nieuwe Waterweg te Hoek van Holland.

Het plan dient te voldoen aan de Leidraad Riolering West Nederland en de Leidraad aan- en afkoppelen verhard oppervlak en de Beslisboom Aan- en afkoppelen verharde oppervlakten (2003).

3.7 Procedure

De concept waterstudie is op 22 januari 2016 middels het Watertoetsportaal aan het Hoogheemraadschap van Delfland voorgelegd. Op 7 maart 2016 is door het Hoogheemraadschap een reactie opgesteld, welke met name tekstuele zaken betroffen welke in deze rapportage is verwerkt (zie bijlage 5). Daarnaast zijn enkele opmerkingen verwerkt vanuit het Hoogheemraadschap welke op 14 oktober 2016 aan de gemeente Westland zijn doorgegeven (bijlage 5).

4 LITERATUUR

- Waterbeleid 21^e eeuw
- Kaderrichtlijn Water (KRW)
- Waterwet (2009)
- Nota Kaden en Waterkering vreemde Elementen (1999)
- Delflands Algemene Keur
- Legger Binnenwaterkering, landscheidingen, boezem- en polderkade en waterscheidingen
- Leidraad aan- en afkoppelen verharde oppervlakken
- Leidraad Riolering West Nederland
- Beslisboom aan- en afkoppelen verhard oppervlak (2003)
- Handreiking Watertoets; Hoogheemraadschap van Delfland (juli 2016)
- Delfland op z'n breedst, meerjarig watersysteemonderzoek 1994-2002
- Beleidsregel veendijken; Hoogheemraadschap van Delfland (2008)
- Beleidsregel dempen en graven; Hoogheemraadschap van Delfland (2010)
- Beleidsregel kunstwerken in wateren; Hoogheemraadschap van Delfland (2010)
- Realiseren en intensiveren, waterbeheersplan Hoogheemraadschap Delfland 2016-2021
- Projecten ABC-Delfland, overzicht 2007
- Provinciale Structuurvisie Provincie Zuid-Holland (2007)
- Waterverordening Provincie ZH (2009)
- Wateragenda Zuid-Holland 2012 - 2015
- Waterplan Westland; Westland Water, Nu en later Wateragenda 2015-2018 (2014)
- Beleidsnota "Beperken en voorkomen wateroverlast"; Hoogheemraadschap van Delfland (juli 2014)
- <http://www.bodemloket.nl>, Bodem en waterbodem informatie
- <http://www.ahn.nl> hoogtekaart Nederland
- Verbreed gemeentelijk rioleringsplan Westland 2011 -2015 (2011)
- Ruimtelijke plannen.nl; bestemmingsplan Centrum 's-Gravenzande
- Samen op weg naar schoon water; waterkwaliteitsrapportage 2013, Hoogheemraadschap van Delfland (mei 2014)

BIJLAGE 1 FASEN WATERTOETS

In de startovereenkomst van het Waterbeleid van de 21^e eeuw hebben de verschillende overheden afgesproken dat vanaf 14 februari 2001 de watertoets zal worden toegepast in alle ruimtelijke plannen. Op 1 november 2003 is de waterparagraaf wettelijk verplicht gesteld bij ruimtelijke procedures. In de volgende tabel zijn de fasen van de watertoets opgenomen, die door het Hoogheemraadschap van Delfland zijn vastgelegd in de Handreiking watertoets 2012.

Fasen watertoets	Processtappen watertoets	Acties watertoets	Producten watertoets
1 Initiatieffase	Informereren en proces afspraken	De initiatiefnemer van een ruimtelijk plan informeert Delfland over het voornemen De initiatiefnemer en Delfland maken procesafspraken over: overlegmomenten informatie-uitwisseling betrokken contactpersonen moment formele (bestuurlijke) wateradvies	Eventuele afspraken notitie
2 Ontwikkel- en adviesfase	Eisen, wensen en aandachtspunten	Delfland levert aan de initiatiefnemer de nodige basisinformatie en informeert over eisen, wensen en aandachtspunten vanuit waterbeheer: relevante informatie watersysteem/waterbeheer specifiek beleid en specifieke watervisies specifieke waterhuishoudkundige maatregelen specifieke knelpunten of kansen specifieke eisen, randvoorwaarden en wensen	Programma van eisen
	Reageren en meedenken over ruimtelijke oplossingen	De initiatiefnemer integreert het programma van eisen na afweging van belangen in een concept voorontwerpplan en beargumenteert de keuze in een concept waterparagraaf Delfland en de initiatiefnemer overleggen op basis van het conceptvoorontwerp Delfland reageert op het plan: is het programma van eisen juist ingepast? wat zijn de aanvullende eisen en wensen? meedenken over ruimtelijke oplossingen In deze processtap kan blijken dat aanvullend hydrologisch onderzoek noodzakelijk is. Op basis van het overleg past de initiatiefnemer zonodig het plan inclusief concept waterparagraaf aan	Voorontwerp inclusief concept waterparagraaf
	Formeel wateradvies	De initiatiefnemer stuurt het voorontwerp aan Delfland (overleg ex. artikel 10 Bro) Delfland reageert schriftelijk op het plan	Formeel wateradvies
3 Afweging en besluitvormingfase		De initiatiefnemer weegt het formele wateradvies af tegen de overige belangen en past het plan voor zonodig aan. Doel van de watertoets is dat initiatiefnemer en Delfland op dit moment overeenstemming hebben bereikt over de inpassing van water in het plan. Als dit onverhoopt niet het geval is kan Delfland besluiten de daarvoor openstaande (juridische) procedures te gebruiken (zoals indienen zienswijze en bedenkingen, bezwaar- en beroepsprocedure)	Definitieve waterparagraaf

BIJLAGE 2 PLANGEBIED HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Huidige situatie; plangebied

Bron: Google-Maps

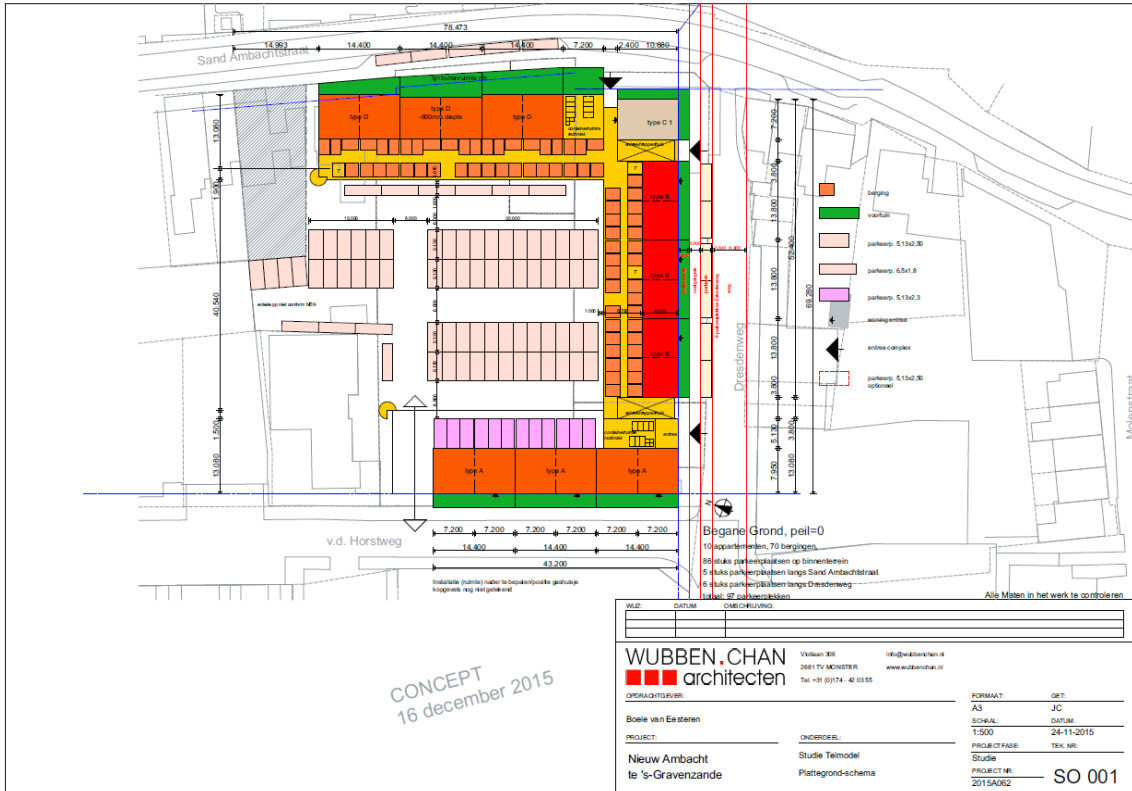
 = globale grens plangebied

Kadastrale kaart:

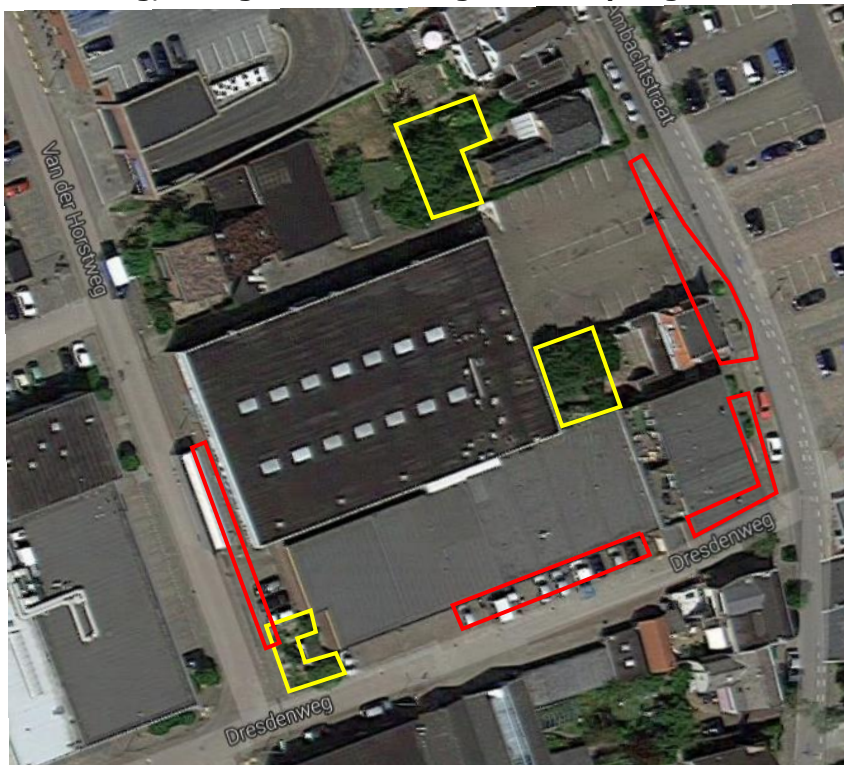

Toekomstige situatie plangebied:

Verharding; huidige en toekomstige situatie plangebied:

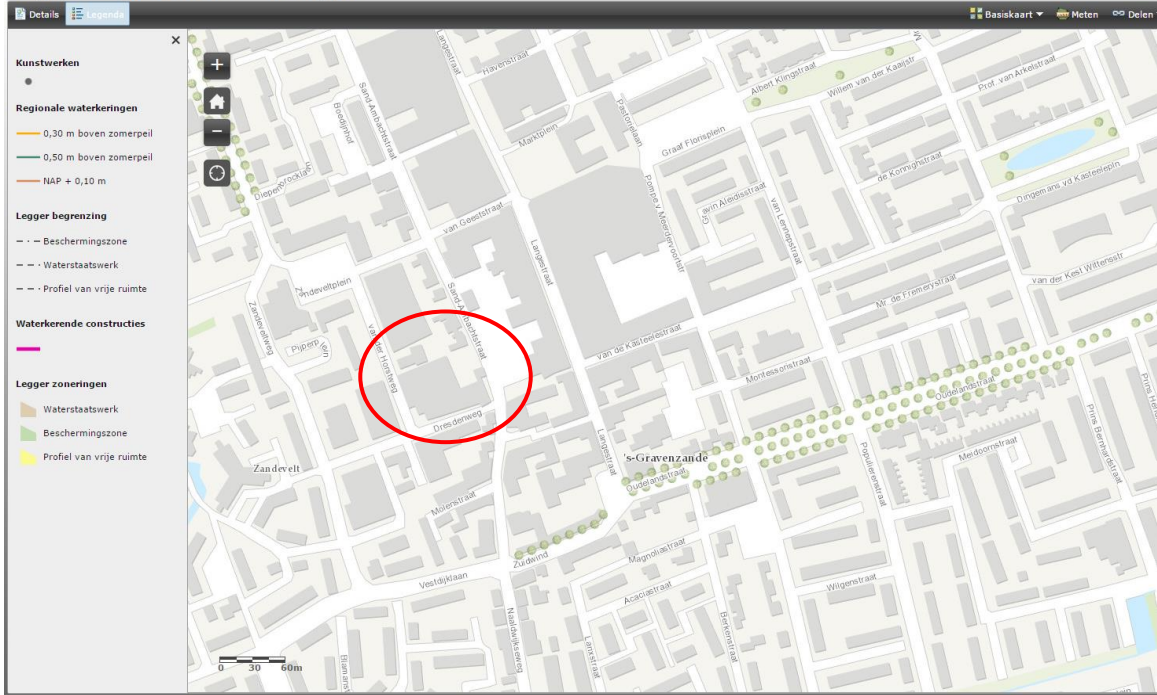

De geel omlijnde vlakken geven het oppervlakte van het bestaand onverhard oppervlakte weer, de rood omlijnde vlakken geven het toekomstige onverharde oppervlakte weer. Het toekomstig groen (rode vlakken) correspondeert met het groen in bovenstaande tekening; toekomstige situatie plangebied.

Oppervlakte geel: 327 m²   Oppervlakte rood: 465 m²

BIJLAGE 3 LEGGERKAART DELFLAND

Legger regionale waterkeringen

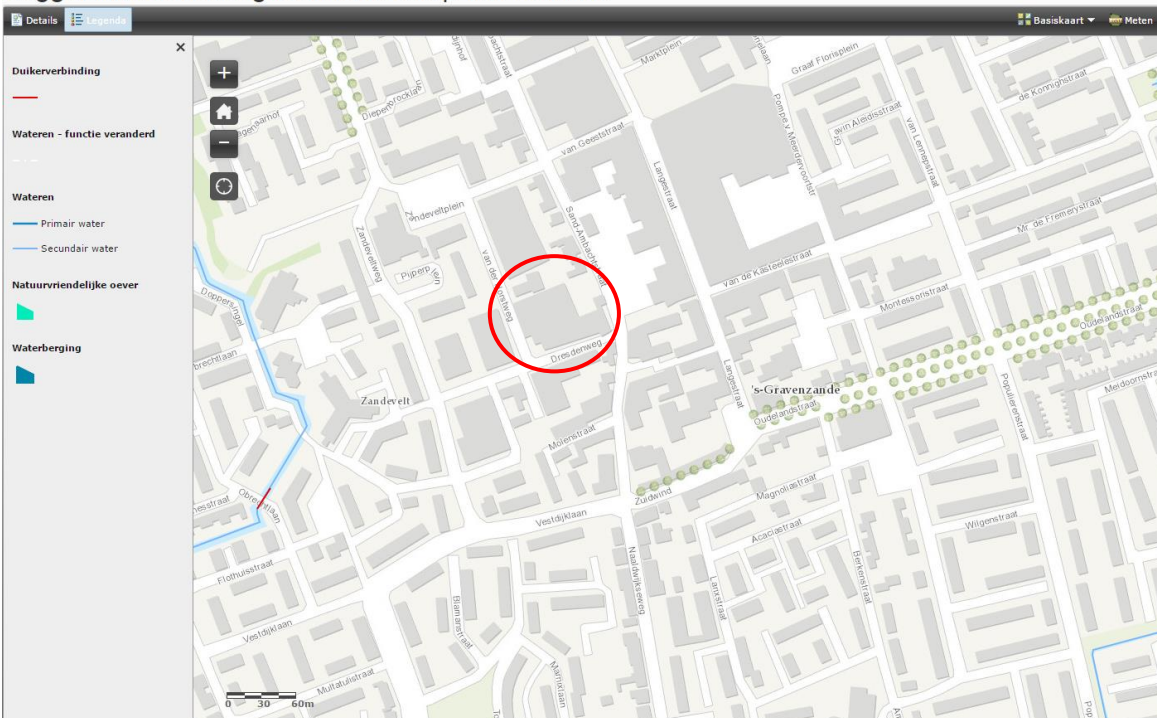

Bron: <https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggers>

= globale ligging plangebied;

Legger Wateren Hoogheemraadschap van Delfland

Bron: <https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/leggers>

BIJLAGE 4 NORMEN BERGINGS- EN AFVOERCAPACITEIT

Provinciale Waterverordening(2009)

Vanaf half juli 2014 wordt het beleid van het hoogheemraadschap van Delfland gevolgd volgens de ontwerp Beleidsnota "Beperken en voorkomen wateroverlast". Hierbij staan de normen van de provinciale waterverordening als basis. Hieronder is artikel 2.3 uit de Waterverordening Zuid-Holland (2009) letterlijk overgenomen.

Artikel 2.3 Normen waterkwantiteit

1. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht geldt, voor het gebied van een gemeente binnen de bebouwde kom, als norm een gemiddelde overstromingskans van:
  - a. 1/100 per jaar voor bebouwing niet zijnde glastuinbouw;
  - b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw;
  - c. 1/10 per jaar voor het overige gebied.
2. Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht geldt, voor het gebied van een gemeente buiten de bebouwde kom, als norm een gemiddelde overstromingskans van:
  - a. 1/100 per jaar voor hoofdinfrastructuur;
  - b. 1/50 per jaar voor glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw;
  - c. 1/25 per jaar voor akkerbouw;
  - d. 1/10 per jaar voor grasland.
3. Voor de toepassing van het tweede lid is wat betreft het landgebruik de situatie zoals vastgelegd in een ruimtelijk plan bepalend. Indien een ruimtelijk plan onvoldoende duidelijkheid verschaft omtrent het type landgebruik dan kan het landgebruik ook worden bepaald met behulp van het Landelijk Grondgebruikersbestand Nederland versie 5 van Wageningen Universiteit en Researchcentrum.
4. Voor bebouwing, gelegen buiten de bebouwde kom, geldt de norm van het omringend landgebruik genoemd in het tweede lid, onder b, c of d.
5. Gedeputeerde staten kunnen nadere voorschriften stellen aangaande de toepassing van het eerste, tweede en vierde lid.
6. Gedeputeerde staten stellen, na overleg met het dagelijks bestuur, een leidraad vast voor de door het dagelijks bestuur te verrichten beoordeling van de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren.
7. Gedeputeerde staten stellen, na overleg met het dagelijks bestuur, het tijdstip vast waarop de inrichting van de regionale wateren voldoet aan de in het eerste, tweede en vierde lid opgenomen normen.

Verantwoordelijkheden volgens Waterwet in het kader van de zorgplicht

Iedere perceel eigenaar heeft een zorgplicht om voor kortere of langere tijd het hemelwater dat op zijn/haar perceel valt tijdelijk vast te houden op het perceel. Met de volgende voorzieningen kan de perceel eigenaar het hemelwater opvangen:

- Platte en/of groene daken;
- onder parkeerplaatsen;
- in parkeerkelders;
- grindkoffers onder de verharding;
- onder het glastuinbouwbedrijf;
- in wadi's en andere vormen van groenvoorzieningen;
- vijvers en watertonnen.

Bovenstaande voorzieningen dienen allemaal om te voorkomen dat het afstromende hemelwater onmiddellijk, tijdens of vlak na de bui het riool- of het oppervlaktewatersysteem belast. Wanneer de perceel eigenaar alles in het werk heeft gesteld om hieraan zo goed mogelijk te voldoen, heeft de gemeente de zorgplicht om het overtollige hemelwater in ontvangst te nemen en te bergen, waarna het waterschap de zorgplicht heeft om dit overtollige water in te nemen en af te voeren via het oppervlaktewatersysteem. Wanneer iedereen hierin een maximale inspanning verricht, zal het Westland minder wateroverlast en een stuk klimaatbestendiger worden.

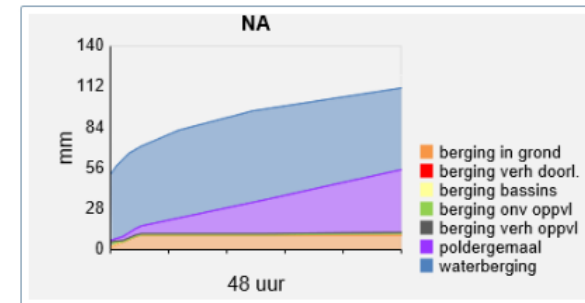
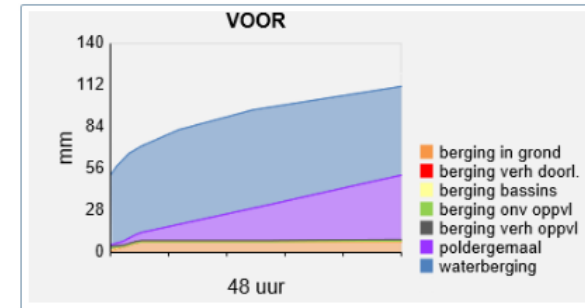
Het uitgangspunt voor het oplossen van de enorme kwantitatieve wateropgave is de trits:

Vasthouden – Bergen – Afvoeren

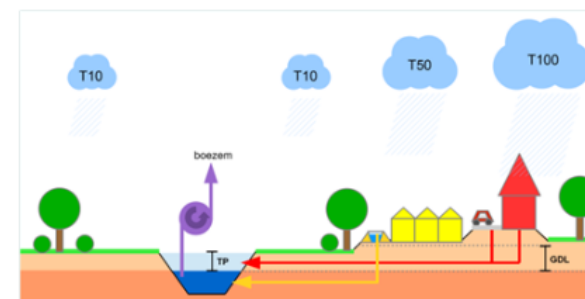
BIJLAGE 5 INFORMEEL ADVIES HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND

Toepassing Watersleutel; 21 januari 2016. Aangepast op basis van reactie van Hoogheemraadschap van Delfland op 18 oktober 2016

Projectnaam en datum	Sand-Ambachtstraat te 's-Gravenzande		21/12/2016
	VOOR	NA	
type gebied	Stedelijk bebouwd	Stedelijk bebouwd	
oppervlakte plangebied	m ² 5100	5100	
Bemaling polder/boezem	Het Waalblok		
gemaalcapaciteit	mm/etmaal 21,6 mm/u 0,90	21,6 0,90	
Oppervlakteverdeling			
verhard infrastructuur/bebouwing	m ² 4773	4635	
verhard doorlatend incl. bergingscoefficient	m ² 0	0	0%
verhard glas	m ² 0	0	
onverhard	m ² 327	465	
huidig aanwezig water	m ² 0	0	
Gebiedskenmerken			
gemiddeld maaiveld	m NAP 2,10	2,10	
maatgevend peil	m NAP 0,25	0,25	
gemiddelde drooglegging	m 1,85	1,85	
toelaatbare peilstijging	m	0,40	
Waterberging			
benodigde compenserende berging	m ³		0
Vasthoudmaatregelen / alternatieve waterberging			
geplande waterberging	m ³	0	0
Oppervlaktewater			
te realiseren extra berging	m ²		0
te realiseren extra wateroppervlak	m ²		0
huidig aanwezig water	m ²		0
totaal te realiseren wateroppervlak	m ²		0
Opmerking			
Versie sep 2014			

Grafieken dienen alleen ter verduidelijking van de principes.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland 7 maart 2016

Van: Houde, Muriel [mailto:mhoude@hhdelfland.nl]

Verzonden: maandag 7 maart 2016 07:51

Aan: Aad Wubben <a.wubben@aquaterranova.nl>

Onderwerp: Waterstudie Sand Ambachtstraat

Beste Aad,

Hierbij de waterstudie van Sand Ambachtstraat. Ik heb een tweetal opmerkingen in de pdf gezet.

Opmerkingen volgens pdf;

Kan dit tekstgedeelte (par 3.3, derde alinea) niet beter in de inleiding gezet worden? Het is algemeen en geldt voor alle plannen. Dan kan je dit hoofdstuk bondiger houden.

Pag 8, derde alinea; Hoe moet de gemeente dit overzetten naar een waterparagraaf?

Groet, Muriel

Muriël Houdé

Beleidsmedewerker Wateradvies team Ruimtelijke Planvorming

Hoogheemraadschap van Delfland

Brassersplein 2

2612 CT Delft

mhoude@hhdelfland.nl / M. +31 654650377

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland 18 oktober 2016

Hoogheemraadschap van
Delfland

Gemeente Westland
t.a.v. het college van burgemeester en wethouders, team STB
Postbus 150
2670 AD NAALDWIJK

UW BRIEF
8 september 2016
ONS KENNERK
1275207
DELFT
17 oktober 2016

ONDERWERP

Watertoets voorontwerp bestemmingsplan Sand Ambachtstraat 95-101,
's-Gravenzande

Geacht college,

In het kader van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening heeft u het Hoogheemraadschap van Delfland het voorontwerp van het bestemmingsplan Sand Ambachtstraat 95-101, 's-Gravenzande in Westland toegezonden. U verzoekt Delfland een reactie kenbaar te maken op het voorontwerp van het bestemmingsplan.

Advies

Wij geven u graag advies ten aanzien van de wateraspecten in het plan. Specifiek hebben wij opmerkingen over de thema's "Beleid", "Waterkwantiteit" en "Wateradvies versus toelichting".

Beleid

- In paragraaf 3.7.1. "Beleidskader" wordt verwezen naar het oude waterbeheerplan. Wij verzoeken u te verwijzen naar ons nieuwe waterbeheerplan 2016-2021.
- In deze paragraaf wordt ook verwezen naar een oude versie van de Handreiking watertoets. Ook hiervoor verzoeken wij u te verwijzen naar de nieuwste versie op de website.

Waterkwantiteit

- Het wateradvies geeft aan, dat het plangebied binnen de boezem van Delfland ligt. Dit is onjuist. Het plangebied ligt binnen de polder Waalblok en Heen- en Geestvaart Noord met een peil van 0,25 m NAP. Wij verzoeken u dit aan te passen.

Wateradvies versus toelichting

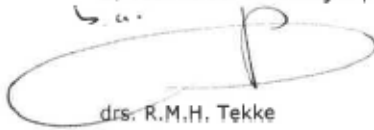
- Er is verwarring over de verhouding aanleg groen/verharding. Dit komt door een verschil tussen de verbeelding en figuur 4 van het wateradvies. Wij verzoeken u hier in de toelichting aan te geven, wat nu werkelijk aangelegd gaat worden, en dat te vergelijken met de huidige situatie.
- Binnen het wateradvies is een kopje "Zorgplicht". Op dit moment is het onduidelijk, op welke wijze deze zorgplicht wordt meegenomen in het plan. Een voorbeeld van een zorgplicht is het minder verhard en groener aanleggen van de parkeerplaats.

BIJLAGE(N) -
CONTACT mevrouw M. Houdé - T (06) 54 65 03 77 - E mhoud@hhdelfland.nl
POSTADRES Postbus 3061, 2601 DB Delft - WEBSITE www.hhdelfland.nl
SECTOR Bestuur, Beleid en Communicatie - TEAM Ruimtelijke planvorming

Naast advisering in het kader van de watertoets over dit bestemmingsplan, kan het zo zijn, dat een watervergunning of melding nodig is. Voor meer informatie over deze watervergunning of melding verwijzen wij u naar www.hhdelfland.nl/watervergunning.

Voor meer informatie of vragen kunt u zich wenden tot de contactpersoon, vermeld onderaan het voorblad van deze brief.

Hoogachtend,
Dijkgraaf en Hoogheemraden van Delfland,
namens deze,
de Teamleider Ruimtelijke planvorming,

drs. R.M.H. Tèkke

